

ECHO

Świdwina

W numerze:

- III Międzynarodowy Kongres Azjatycki
- Wydawnictwo spełnia marzenia
- Staniszewski na Filipinach
- Roztrzaskana chanukija
- Pożegnanie ambasadora Utembayeva
- Krzyżacka kuchnia Dumanowskiego i Okrasy

GAZETA PROMOCYJNA WYDAWNICTWA ADAM MARSZAŁEK

2016/nr 193/194

ISSN 1428-2186

NAKLAD 5000 EGZ.

III MIĘDZYNARODOWY KONGRES AZJATYCKI

W trakcie imprezy inauguracyjnej II Międzynarodowy Kongres Azjatycki Dyplomem Honorowym Wydawnictwa Adam Marszałek została wyróżniona kończąca swą misję w Polsce **Wu Guang** – radca ds. kultury Ambasady ChRL. W uroczystości uczestniczyli: prof. zw. dr hab. **Krzysztof Palecki**, prof. dr hab. **Joanna Marszałek-Kawa**, dyrektor **Marek Wiliński**, prezes Towarzystwa Azji i Pacyfiku dr **Adam Marszałek** oraz prezydent Torunia **Michał Zaleski**.

III Międzynarodowy Kongres Azjatycki zgromadził prawie 400 uczestników. Tegoroczna edycja odbywa się w Toruniu w dniach 18–20 maja. Jego organizatorami są: Towarzystwo Azji i Pacyfiku, Fundacja Wspierania Współpracy Międzynarodowej imienia Profesora Czesława Mojsiewicza, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Urząd Miasta Torunia, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Natomiast patronat nad tym ważnym wydarzeniem objęli: minister spraw zagranicznych RP **Witold Waszczykowski**, wojewoda kujawsko-pomorski **Mikołaj Bogdanowicz**, marszałek województwa kujawsko-pomorskiego **Piotr Całbecki**, prezydent Torunia **Michał Zaleski** oraz rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu prof. zw. dr hab. **Andrzej Tretyn**.

K.T.

POŻEGNANIE AMBASADORA UTEMBAYEVA

Przed kilkoma dniami misję dyplomatyczną w Polsce zakończył ambasador Kazachstanu **Yerik Utembayev**. Z tej okazji w Jego rezydencji w Konstancinie odbyła się uroczysta kolacja, w której uczestniczyła grupa przyjaciół. Ambasador Utembayev podziękował wszystkim obecnym za udzielone mu w trakcie pracy w Polsce wsparcie.

W kolacji uczestniczyli m.in.: były prezydent RP **Aleksander Kwaśniewski**, dyrektor ds. rozwoju firmy Pol-Mot **Marek Pol**, prezes Marszałek Publishing Group dr **Adam Marszałek**, prezes zarządu firmy Pol-Mot **Andrzej Zarajczyk**, poseł **Stanisław Gawłowski**, senatorowie RP **Piotr B. Zientarski** i **Grzegorz Napieralski**, były marszałek Sejmu **Jerzy Wenderlich**, dyrektor **Andrzej Gross**, wybitny konstytucjonalista prof. **Marek Chmaj** oraz prezes **Andrzej Rosiński**. Goście w swoich wystąpieniach wskazywali na ogromną aktywność Pana Ambasadora na polu gospodarczym, kulturalnym i naukowym.

M.Ch.

„REALITY OF POLITICS” – PODSUMOWANIE OSIĄGNIĘĆ

W połowie kwietnia 2016 roku w siedzibie Wydawnictwa Adam Marszałek odbyło się robocze spotkanie przedstawicieli Redakcji rocznika „Reality of Politics”.

Redaktor naukowy czasopisma prof. **Jarosław J. Piątek** i jego zastępca prof. **Renata Podgórzńska** omówili z prezesem Marszałek Publishing Group dr. **Adamem Marszałkiem** coraz lepszą pozycję rocznika wśród czasopism politologicznych, o której świadczą oceny „Reality of Politics” przyznane w zeszłym roku przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Index Copernicus International Journals Master List. Przedyskutowano także przyszłe plany i możliwości rozwoju czasopisma. W rozmowie uczestniczył również sekretarz RoP **Maciej Majewski**.

Sz.G.

REKTOR PODJĄŁ AMBASADORA

Jego Magnificencja prof. zw. dr hab. **Andrzej Tretyn**, rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, podjął obiadem Jego Ekszelencję **Bakhroma Babaeva**, ambasadora Uzbekistanu w Polsce. Przedmiotem rozmowy była współpraca naukowa UMK z państwami Azji Centralnej, przede wszystkim z Uzbekistanem. W rozmowie uczestniczyli także: wiceprezydent Torunia **Zbigniew Fiderewicz**, prezes Towarzystwa Azji i Pacyfiku dr **Adam Marszałek** oraz dyrektor Wydawnictwa Adam Marszałek **Iwona Nadolska-Bartosiak**.

D.K.

SUKCES ŚWIDWIŃSKICH BIEGACZY

Kolejnym sukcesem zakończył się udział świdwińskich sportowców w Mistrzostwach Polski w Sztafetowych Biegach Przelajowych. Wśród czternastu startujących zespołów sztafeta Publicznego Gimnazjum nr 1 w Świdwinie zajęła czwarte miejsce. Drużynę trenowaną przez Jarosława Króla wspierali: burmistrz **Jan Owsiak**, prezes Fabryki Maszyn Budowlanych Zremb **Grzegorz Morawski**, firma SAS ProHunter i Koło Łowieckie Sokół w Świdwinie.

Jarosław Król

Na zdjęciu obok prezentujemy całą drużynę. Od lewej u dołu: **Mateusz Kaczor**, **Nikodem Borny**, **Błażej Rusek**, **Bartosz Tatys**, **Szymon Siwek**, **Jakub Kowalewski**, **Kamil Piotrowski**, **Kamil Włodarczyk**, **Filip Kurlapski**, **Krzysztof Matyjaszek**, **Adrian Mamak**, **Tomasz Jędrasiak** oraz trener **Jarosław Król**.

Z DYREKTOREM KOMANEM O KONGRESIE MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA W BISZKEKU

Miłą wizytę w Towarzystwie Azji i Pacyfiku złożył **Krzysztof Koman** – dyrektor Centrum Wsparcia Biznesu. W rozmowie z prezesem Towarzystwa dr. **Adamem Marszałkiem** omówił warunki udziału kierowanego przez siebie Centrum w III Międzynarodowym Kongresie Azjatyckim. W spotkaniu uczestniczyli także prof. zw. dr hab. **Andrzej Radziwiński** oraz redaktor **Maciej Majewski**, który poinformował obecnych o publikacji trzynastu tomów będących efektem ubiegłorocznego Kongresu.

D.K.

GARCZYŃSCY W ŁYSOMICACH

foto: Zuzanna Kawa

Z krótką wizytą bawili w Łysomicach prof. **Tadeusz Garczyński** i jego córka **Dominika Sorensen**, mieszkająca na co dzień w Bristol w amerykańskim stanie Connecticut. W trakcie obiadu prezes **Halina Marszałek** opowiedziała Gościom o planach wydawniczych naszej oficyny.

Z.K.

Z DZIEKANAMI AL-FARABI O KONGRESIE

W gabinecie dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu Al-Farabi prof. **Dauleta Baideldinova** odbyło się spotkanie poświęcone udziałowi uczonych tego uniwersytetu w III Międzynarodowym Kongresie Azjatyckim. Oprócz gospodarza uczestniczyli w nim również: prodziekan Wydziału Prawa prof. **Serikzhan Kanayev**, dziekan Wydziału Historycznego prof. **Arman Zhumadil**, kierownik naukowy Kongresu prof. **Joanna Marszałek-Kawa** oraz prof. **Andrzej Radziwiński**.

A.M.

Kirgisko-Rosyjski Uniwersytet Słowiański w Biszkeku był organizatorem Międzynarodowej Konferencji pt. „Central Asian (Turkestan) uprising in 1916. History in documents”. Uczestniczyło w niej kilkudziesięciu uczonych z Kirgistanu, Rosji, Kazachstanu, Uzbekistanu, Chin i Tadżykistanu. Polskę reprezentowali prof. **Joanna Marszałek-Kawa**, prof. **Andrzej Radziwiński** oraz doctor honoris causa KRSU dr **Adam Marszałek**.

Za stołem prezydyjnym zasiedli m.in. JE rektor **Vladimir I. Nifadev**, ambasador Rosji w Kirgistanie **Andriej Krutko**.

Podczas kolacji Pan Rektor **Vladimir I. Nifadev** w rozmowie z polską delegacją zadeklarował swój udział w III Międzynarodowym Kongresie Azjatyckim.

W trakcie kolacji toasty wygłaszali: prorektor KRSU **Kumen I. Isakov**, dyrektor Instytutu Badań Strategicznych **Akylbek L. Saliev**, dr **Yevgeny Volk** z Fundacji Jelcyna oraz akademik **Michail Cz. Zalichanov**, współtwórca broni atomowej.

A.M.

UZBECCY ARTYŚCI NA KONGRESIE AZJATYCKIM

W dniu 16 marca br. prezes Towarzystwa Azji i Pacyfiku dr **Adam Marszałek** spotkał się z ambasadorem Republiki Uzbekistanu w Polsce **Bakhromem Babaevem**. Tematem rozmowy była ocena stanu przygotowań do III Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego, którego gościem honorowym będzie w tym roku Uzbekistan. Ambasador Babaev zadeklarował udział Ambasady w przygotowaniu programu kulturalnego, w ramach którego zostaną wyświetlone dwa filmy, wystąpią artyści ludowi, a także zostanie zaprezentowana kuchnia Uzbekistanu.

Z.K.

BANGLADESZ NA KONGRESIE AZJATYCKIM

Dnia 8 kwietnia br. w Ambasadzie Ludowej Republiki Bangladeszu w Warszawie odbyło się spotkanie JE **Mahfuzura Rahmana**, ambasadora Bangladeszu w Polsce, z **Karoliną Targus**, sekretarz III Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego. Pan Ambasador potwierdził swoją obecność na Kongresie oraz aktywny udział w jego obradach plenarnych, które odbędą się w toruńskim Dworze Artusa 19 maja 2016 roku. Dzięki Panu Ambasadorowi podczas minifestiwalu filmów azjatyckich w Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” uczestnicy Kongresu będą mogli obejrzeć film produkcji bangladeskiej. Ambasada Ludowej Republiki Bangladeszu dostarczy również wszystkim prelegentom materiały prezentujące historię, współczesność oraz kulturę Bangladeszu.

K.T.

POLSKIE WYKŁADY W AŁMATY

W trakcie wizyty w Kazachstanie dr **Adam Marszałek**, prof. **Andrzej Radziński** oraz prof. **Joanna Marszałek-Kawa** wygłosili wykłady dla grupy ponad stu uczonych i studentów Uniwersytetu Al-Farabi. Szczególne zainteresowanie pracowników naukowych tego uniwersytetu wywołała informacja dr. Adama Marszałka związana z możliwościami publikacji artykułów naukowych w polskich czasopiśmie.

Potencjał polsko-kazachskiej współpracy naukowej oraz warunki udziału w III Międzynarodowym Kongresie Azjatyckim zaprezentowała jego kierownik naukowa prof. **Joanna Marszałek-Kawa**. Natomiast prof. **Andrzej Radziński** w końcowej części swojego wykładu – poświęconej historii obu państw – zaproponował dziekanowi Wydziału Historycznego opublikowanie w Kazachstanie przy gotowanej przez toruńskich historyków *Historii Polski*.

Na zakończenie wizyty polska delegacja odbyła spacer po kampusie uniwersyteckim.

A.R.

ŚWIDWIŃSKO-KOŁOBRZESKI DESANT

Z krótką wizytą w Iysomickiej rezydencji Wydawnictwa Adam Marszałek bawili związani w przeszłości ze Świdwinem **Teresa** i **Ireneusz Zarzyccy** z Kołobrzegu. Towarzyszył im wnuk **Mateusz**, student Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. Pan Ireneusz, ciągle aktywny społecznie, jest kołobrzeskim radnym. W swej pracy najwięcej uwagi poświęca sprawom kultury fizycznej i sportowi.

M.K.

KRZYŻACKA KUCHNIA DUMANOWSKIEGO I OKRASY

W Centrum Handlowym „Park” odbyła się kolejna edycja Festiwalu Smaku. Impreza cieszyła się ogromną popularnością, o czym świadczyły tłumy odwiedzających.

Kulminacyjnym punktem dwudniowego spotkania była prezentacja kuchni krzyżackiej przygotowana przez prof. **Jarosława Dumanowskiego** z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika oraz znanego kucharza **Karola Okrasę**, wspieranego przez **Grzegorza Krupę**. Licznie zgromadzona publiczność z dużym zainteresowaniem słuchała opowieści prof. Jarosława Dumanowskiego, autora serii historycznych książek kucharskich *Monumenta Poloniae Culinarum*, oraz dowcipnej i poprowadzonej z wielką swadą prezentacji sposobu przygotowania zupy rybnej i kury na czarno wedle starych przepisów. Na zakończenie spotkania goście degustowali przygotowane potrawy. Były wyśmienite.

Na zdjęciu (w pierwszym rzędzie od lewej) prof. **Jarosław Dumanowski** z małżonką **Katarzyną** oraz dziekan Wydziału Nauk Historycznych UMK prof. **Stanisław Roszak** z małżonką **Beata**.

H.M.

POLSKO-KAZACHSKA WSPÓŁPRACA WYDAWNICZA

W trakcie wizyty na Uniwersytecie Al-Farabi w Алматы przez Marszałek Publishing Group dr **Adam Marszałek** oraz profesorowie **Joanna Marszałek-Kawa** i **Andrzej Radziwiński** – reprezentujący rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika prof. **Andrzeja Tretyna** – omówili z przedstawicielami najbardziej prestiżowej kazachskiej uczelni: dziekanem Wydziału Prawa **Dauletem Baideldinowem** i prodziekanem **Serikzhanem Kanayevem** zasady współpracy wydawniczej, a także udział uczonych z Uniwersytetu Al-Farabi w III Międzynarodowym Kongresie Azjatyckim. Po zakończonych rozmowach Gospodarze wydali kolację na cześć polskich Gości.

A.R.

KSIĄŻKA O NAGRODZIE SAMUELA B. LINDEGO

W Wydawnictwie odbyło się kolejne spotkanie poświęcone publikacji opisującej dwuziastoletnią historię nagrody literackiej im. Samuela B. Lindego. Uczestniczyli w nim **Piotr Giza**, **Zbigniew Derkowski**, redaktor **Paweł Jaroniak** oraz prof. **Leszek Żyliński**, który będzie redaktorem naukowym tej książki.

M.M.

BYLI WOJSKOWI I NASI GOŚCIE Z IZRAELA W TORUNIU

W dniach 12–14 kwietnia 2016 roku – na zaproszenie prof. **Jarosława Klaczkowa**, kierownika Zakładu Historii XX wieku Instytutu Historii i Archiwistyki UMK – w Toruniu przebywali goście z Izraela: **Zeev Mosevitzky** i jego bliscy Przyjaciele **Pinho** i **Anet**. Zeev Mosevitzky wygłosił w toruńskiej uczelni wykład poświęcony służbie wojskowej i specyfice jednostek wojskowych w Izraelu. Spotkanie cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem. Więcej informacji z wydarzenia wraz z fotoreportażem można znaleźć na stronie Instytutu Historii UMK i Facebooku.

Po wykładzie prezes Time Marszałek Group dr **Adam Marszałek** w restauracji Spichrz wydal na cześć gości uroczysty obiad. W trakcie jego trwania dyskutowano na temat relacji polsko-żydowskich w przeszłości i aktualnych możliwościach dalszej współpracy. W obiedzie uczestniczyli również dyrektor sopockiej firmy Propola **Paweł Kozawski** oraz częstochowscy biznesmeni – **Adam** i **Józef Jędruchowie**.

J.K.

OTWARCI NA UZBEKISTAN PROFESOR I DYREKTOR O BIZNESIE

12 kwietnia 2016 roku JE **Bakhrom Babaev**, ambasador Uzbekistanu był gościem prezydenta Torunia **Michała Zaleskiego**. Dyplomata, który niedawno rozpoczął swoją misję w Polsce, przyjechał do Torunia na zaproszenie Wydawnictwa Adam Marszałek. To jego pierwsza wizyta w naszym mieście. Uzbekistan będzie gościem honorowym III Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego, który odbędzie się w Toruniu 18–20 maja br. Pan Ambasador zadeklarował pomoc w przygotowaniu programu kulturalnego imprezy, w ramach którego zostaną wyświetlone dwa filmy, wystąpią artyści ludowi, a także zostanie zaprezentowana kuchnia Uzbekistanu.

Spotkanie ambasadora Babaeva z prezydentem Zaleskim odbyło się w reprezentacyjnej Sali Rady w Ratuszu Staromiejskim. Gościowi towarzyszyli **Sardor Akhmatov** i **Artem Chornyi** z Ambasady Republiki Uzbekistanu w Polsce. W spotkaniu uczestniczyli również: **Adam Marszałek** – prezes Towarzystwa Azji i Pacyfiku, **Zbigniew Fiderewicz** – zastępca prezydenta Torunia, **Ewa Banaszczuk-Kisiel** – dyrektor Wydziału Promocji Urzędu Miasta Torunia, **Iwona Nadolska-Bartosiak** – dyrektor Wydawnictwa Adam Marszałek oraz **Monika Putra** z Wydziału Promocji Urzędu Miasta Torunia. Rozmawiano o możliwości współpracy Torunia z Uzbekistanem w dziedzinie przedsiębiorczości, kultury i sportu. Dyrektor Wydawnictwa Iwona Nadolska-Bartosiak zapowiedziała, że w najbliższym czasie w Uzbekistanie zostaną wydane trzy książki młodej toruńskiej pisarki **Zuzanny Kawy**: *Ania Wood na tropie*, *Ania Wood i tajemnica farmy* oraz *Ania Wood i strachy w muzeum*, a nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek ukażą się dwa tomiki bajek uzbeckich w wersji dwujęzycznej.

K.T.

O OCHRONIE PRAW CZŁOWIEKA W SEJMIE

W dniach 18–19 kwietnia 2016 r. w Warszawie, w Sejmie RP, odbyła się VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Systemy ochrony praw człowieka: europejski i afrykańskie. Kontekst uniwersalny – specyfika regionalna – uwarunkowania realizacyjne”, zorganizowana z okazji 50. rocznicy podpisania Międzynarodowych Paktów Praw Człowieka oraz 35. rocznicy podpisania Afrykańskiej Karty Praw Człowieka i Ludów. Jej organizatorami byli: Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach (Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji), Stowarzyszenie Parlamentarzystów Polskich (Zarząd Główny) oraz Europejskie Stowarzyszenie Byłych Parlamentarzystów (FP-AP). Konferencja wzbudziła duże zainteresowanie środowisk naukowych – wzięło w niej udział blisko 300 uczestników z kraju i z zagranicy. Przesłanie do uczestników wydarzenia skierował marszałek Sejmu **Marek Kuchciński**, a przemówienia podczas otwarcia obrad wygłosili m.in. wicemarszałek Senatu **Maria Koc** i prezes Najwyższej Izby Kontroli **Krzysztof Kwiatkowski**. Patronat wydawniczy nad Konferencją objęło Wydawnictwo Adam Marszałek, które wyda książki będące pokłosiem tego wydarzenia. Kierownikiem naukowym Konferencji był prof. **Jerzy Jaskiernia**, a kierownikiem organizacyjnym – dr **Kamil Spryszak**.

W Wydawnictwie Adam Marszałek w ostatnim czasie odbyło się interesujące spotkanie. Wybitny polski pedagog prof. **Roman Schulz**, nad którego książką *Szkice z pedagogiki* trwają prace redakcyjne, z dyrektorem ds. handlu i logistyki firmy Henkell & Co. Vinpol Polska sp. z o.o. **Joanną Dolegą-Semczuk** dyskutował o uwarunkowaniach eksportu polskich alkoholi na rynki azjatyckie, a szczególnie nowego produktu pod nazwą „Adam Marszałek Vodka”. Udziałem w tym projekcie – przygotowywanym przez Time Marszałek Group – zainteresowany jest toruński Vinpol. Gospodarzem spotkania była dyrektor **Iwona Nadolska-Bartosiak**. D.K.

PROFESOR NALASKOWSKI W WYDAWNICTWIE

Z ciekawą propozycją wydawniczą przybył do Wydawnictwa Adam Marszałek prof. zw. dr hab. **Aleksander Nalaskowski** – wybitny polski pedagog, członek Narodowej Rady Rozwoju, powołanej przez prezydenta Andrzeja Dudę. Efektem prowadzonych przez niego badań jest książka pt. *Pedagogika w sześciu smakach*. Pan Profesor w rozmowie z dyrektorem **Iwoną Nadolską-Bartosiak** omówił proces wydawniczy, którego zakończenie zaplanowano na czerwiec br.

I.N.-B.

WYDAWNICTWO SPEŁNIA MARZENIA

Dnia 11 kwietnia 2016 roku w Wydawnictwie Adam Marszałek odbyło się spotkanie autorskie **Anety Targańskiej** połączone z promocją jej tomiku poetyckiego *Zapisałam siebie*. Było to wydarzenie szczególne, ponieważ autorka zajmuje się poezją pomimo poważnej choroby (zespół wad wrodzonych Hajdu-Cheneya). Jej największym marzeniem było wydanie własnego tomiku, z którym mogliby zapoznać się czytelnicy z całej Polski. Wydawnictwo pomogło spełnić Anecie to życzenie, dodatkowo organizując w swojej siedzibie promocję tomiku. Frekwencja przerosła oczekiwania organizatorów – sala Galerii 44 była wypełniona po brzegi. W spotkaniu uczestniczyło ponad 100 osób. Wieczór otworzył i poprowadził dr **Adam Marszałek**, a o genezie wydania książki i twórczości Anety opowiedział redaktor **Szymon Gumienik**. Następnie z oficjalnymi, ale i bardzo wzruszającymi przemowami wystąpili zastępca dyrektora Kancelarii Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego **Andrzej Mazur**, który przekazał autorce list gratulacyjny od marszałka **Piotra Calbeckiego**, wicestarosta lipnowski **Anna Smużewska**, burmistrz Skępego **Piotr Wojciechowski**, a także **Jarosław Gołębiowski**, **Jolanta Skowrońska** i **Maria Szwech**. **Roman Targański** podziękował wszystkim za wsparcie i pomoc w realizacji marzenia jego córki. **Marta Jankowska** i **Michalina Dulna**, studentki Wydziału Pedagogiki UMK i wolontariuszki, które od początku pomagały Anecie w wydaniu tomiku, przygotowały prezentację dokumentującą jej historię. W części artystycznej wystąpiły uczennice Zespołu Szkół nr 8 w Toruniu związane z Fundacją „Mam Marzenie” oraz znany i ceniony toruński poeta, kompozytor i piosenkarz **Jacek Besczczyński**. Wiersze recytowały: **Aleksandra Kołodziejska**, **Marta Delik**, **Zosia Targańska** i **Michalina Dulna**. Spotkanie zakończyło się w milej atmosferze przy lampce wina, tradycyjnym poczęstunku i przyjacielskich rozmowach. Autorka rozdała też mnóstwo autografów.

A.M.

Aneta z rodzicami i burmistrzem Piotrem Wojciechowskim

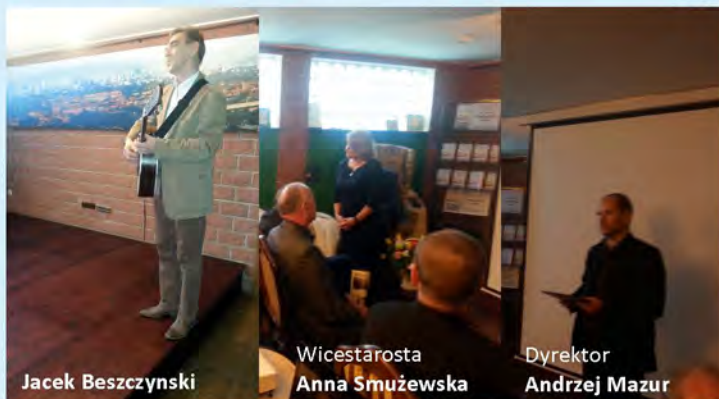
Kwiaty Autorce wręczyli Jarosław Gołębiowski, Jolanta Skowrońska i Maria Szwech

Publiczność dopisała

Miejsca siedzące były także na schodach

Jacek Besczczyński

Wicestarosta
Anna Smużewska

Dyrektor
Andrzej Mazur

Aleksandra Kołodziejska
i Marta Delik

Uczennice
Zespołu Szkół nr 8 w Toruniu

Zosia Targańska i Michalina Dulna

Aneta Targańska, *Zapisałam siebie*,
Wydawnictwo Adam Marszałek,
Toruń 2016, ss. 75

W tym numerze publikujemy dziewiąty fragment książki naszego stałego współpracownika płk. dr. inż. Henryka Czyżyka poświęconej działalności Oddziału Warszawsko-Mazowieckiego Stowarzyszenia Seniorów Lotnictwa Wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1994–2014, do której wstęp napisał gen. bryg. pil. Roman Harmoza. W przekonaniu Redakcji „Echo Świdwina” problematyka ta powinna być interesująca dla związanego z lotnictwem Świdwina.

PIĄTA KADENCJA cz. 4 CD. (1.01.2013–24.09.2013)

W 2013 r. przeprowadzono 9 zebrań ogólnych Oddziału, w których uczestniczyli: dowódca SP gen. broni pil. Lech Majewski, wicedyrektor WBE pplk mgr Piotr Kryszak, były komendant ITWL gen. bryg. prof. dr hab. inż. Jerzy Lewitowicz, prezes ZG SSLWRP gen. dyw. pil. Franciszek Maciola, przedstawiciele Grupy Organizacyjnej Dowództwa Generalnego RSZ: gen. bryg. Michał Sikora i gen. bryg. pil. Tomasz Drewniak, były dowódca WLOP gen. broni pil. prof. dr hab. Jerzy Gotowała, płk dr hab. Izidor Koliński. W ich trakcie oprócz ciekawych prelekcji były też wyświetlane interesujące filmy z historii lotnictwa. Wszystkie zebrania zakończyło spotkanie integracyjne w PŻK (dawnym kasynie) Dowództwa SP. W dniu 8 stycznia 2013 r. Zarząd Główny na posiedzeniu podjął uchwałę o budowie pomnika Pamięci i Chwały Lotników Polskich na Wojskowym Cmentarzu Powązkowskim. Będzie on symbolem pamięci o wszystkich lotnikach polskich, którzy nie szcędząc krwi ani życia, polegli w walkach na wszystkich frontach za Ojczyznę, zginęli śmiercią lotnika w czasie pełnienia służby na strazy granic powietrznych Polski i polskiego nieba, a także tych, którzy w poczuciu dobrze spełnionego obowiązku wobec Ojczyzny i społeczeństwa odeszło na wieczną wartość. Pomnik będzie miejscem zadumy i godnego uhonorowania bohaterów, a nade wszystko miejscem lekcji patriotyzmu i historii, upowszechnianej wśród społeczeństwa, szczególnie młodzieży, wiedzy o czynach i heroizmie polskich lotników wojskowych. Wystosowane do władz i społeczeństwa apele spotkały się z dużym zainteresowaniem i zrozumieniem. Przychylnie ustosunkował się do naszej inicjatywy minister obrony narodowej Tomasz Siemoniak, dużego poparcia i pomocy udzieliło Dowództwo SP, a szczególnie dowódca gen. broni pil. Lech Majewski. Uwienieniem starań Zarządu Głównego, Zarządu Oddziału WMSSLWRP i Grupy Organizacyjnej Budowy Pomnika, była zgoda Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy Hanny Gronkiewicz-Waltz na postawienie Pomnika Pamięci i Chwały Lotników Polskich na Wojskowym Cmentarzu Powązkowskim, w alei Smoleńskiej, w kwaterze GII, naprzeciw kaplicy Kościoła polskokatolickiego. Zamiarem inicjatorów budowy pomnika jest wmurowanie kamienia węgielnego w 2015 r. – w 75. rocznicę bitwy o Anglię, a odsłonięcie pomnika w 2018 r. w 100-lecie powstania lotnictwa polskiego¹. W związku ze zbiórką pieniędzy na zakup Sztandaru Oddziału, Medal i uroczystości związane z jubileuszem 20-lecia Oddziału

11 stycznia 2013 r. podpisano umowę z Wojskowym Stowarzyszeniem Społeczno-Kulturalnym „SWAT”, które jest organizacją pożytku publicznego. Przyjmuje ono na swoje konto pieniądze przekazywane z 1% podatku od darczyńców i sponsorów i wpłaca je do skarbnika Oddziału. Umowę podpisali: prezes Oddziału WMSSLW gen. bryg. pil. Roman Harmoza, sekretarz Oddziału WMSSLWRP, płk dr inż. Henryk Czyżyk oraz prezes „SWAT” pplk mgr inż. Ryszard Pietrzak, a sporządził ją członek Oddziału pplk mgr Zdzisław Miazga².

17 stycznia 2013 r. delegacja naszego Oddziału złożyła wieniec na GNZ z okazji 69. rocznicy wyzwolenia Warszawy. 23 stycznia 2013 r. delegacja Oddziału z pplk. mgr. Zdzisławem Miazgą na czele uczestniczyła w Mirosławcu w uroczystościach 5-lecia katastrofy, w której zginęło 20 żołnierzy SP. Wylot do Mirosławca samolotem CASA C-295M z 8. BLTr z Krakowa zorganizował Oddział Wychowawczy DSP. 1 marca 2013 r. zmarł przewodniczący Komisji Rewizyjnej Oddziału kol. kpt. mar. mgr inż. Jerzy Olczyński, który został pochowany na Wojskowym Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie, natomiast walne zebranie wybrało na nowego przewodniczącego kol. płk. dypl. Kazimierza Lizakowskiego. 25 maja 2013 r. członkowie Oddziału uczestniczyli w Pikniku Lotniczym w 23. BLT w Mińsku Mazowieckim. Organizatorem wyjazdu był kol. płk inż. Gwidon Jańczak³. 3–4 czerwca 2013 r. członkowie Oddziału zwiedzali wystawę sprzętu 3. brt w Sandomierzu oraz uczestniczyli w spotkaniu integracyjnym radiotechników. Organizatorem wyjazdu i spotkania był kol. płk dypl. Kazimierz Lizakowski⁴. 26 czerwca 2013 r. członkowie Oddziału uczestniczyli w podróży historycznej i spotkaniu pokoleń lotniczych w Modlinie. Organizatorami podróży i spotkania byli: płk dr pil. Stanisław Wdowczyk i pplk mgr Zdzisław Miazga. 28–29 czerwca 2013 r. delegacja naszego Oddziału uczestniczyła w 60-leciu Garnizonu Lotniczego Świdwin i Pikniku Lotniczym 21. BLT. Organizatorem był płk pil. Jerzy Kozarek. 4–9 sierpnia 2013 r. członkowie Oddziału uczestniczyli w podróży patriotyczno-historycznej do Orszy, Katynia, Smoleńska, Łuchawicy, Grigoriewskoje, Gazoprowodska, Riazania i Lenino. Organizatorem wyjazdu był Urząd Miasta Mińska Mazowieckiego, a współorganizatorami gen. bryg. pil. Roman Harmoza – prezes Oddziału WMSSLWRP i płk dr inż. Henryk Czyżyk – sekretarz Oddziału. W podróży patriotyczno-historycznej na Białoruś i do Rosji uczestniczyło 8 osób: gen. bryg. prof. dr hab. inż. Jerzy Lewitowicz, płk dypl. pil. Ludwik Antończak, płk pil. mgr inż. Seweryn Chlebicki, płk pil. Antoni Ożarowski, płk pil. inż. Marian Zięba, mjr pil. mgr inż.

Waldemar Łubowski, sierż. pchor. mgr inż. Zbigniew Grzesiak i płk dr inż. Henryk Czyżyk – sekretarz Oddziału. W podróży patriotyczno-historycznej uczestniczyli również: płk dypl. pil. Zenon Zgola – sekretarz ZGSSLWRP, delegacja Urzędu Miasta Mińska Mazowieckiego z wiceburmistrzem mgr. Krzysztofem Michalikiem na czele, przedstawiciele oddziałów: Krakowskiego, Lubelskiego, Tomaszowskiego, Białkopodlaskiego oraz przedstawiciele z Dowództwa SP i 23. Bazy Lotnictwa Taktycznego z Mińska Mazowieckiego. Podczas całej wizyty byliśmy niezwykle serdecznie przyjmowani przez władze i mieszkańców odwiedzanych miejscowości, zawsze witani chlebem i solą. Wciąż żywa jest pamięć o wydarzeniach z lat II wojny światowej, o powstaniu wojsk polskich w Związku Radzieckim, o wspólnej walce i zawartym w tamtych latach i trwającym dziesiątki lat braterstwie broni. Podczas składania wiązanek kwiatów każdy uczestnik naszej delegacji otrzymywał czerwonego goździka, by mógł osobiście uczestniczyć w akcie składania holdu.

24 sierpnia 2013 r. członkowie Oddziału uczestniczyli w międzynarodowych pokazach lotniczych „Air Show 2013” w Radomiu. Organizatorami wyjazdu byli pplk pil. Paweł Graczyk i płk pil. Jerzy Kozarek. W międzynarodowych pokazach lotniczych w Radomiu uczestniczyła również delegacja ze Szkoły Podstawowej im. Lotników Września 1939 Roku z Dłutowa. 25 sierpnia 2013 r. członkowie Oddziału uczestniczyli w uroczystości patriotyczno-historycznej w Zadybiu Starym z okazji 70. rocznicy powstania 1. plm „Warszawa” i 95-lecia powstania lotnictwa polskiego. Organizatorem był płk pil. Włodzimierz Mikiciuk⁵. 28 sierpnia 2013 r. delegacja Oddziału uczestniczyła w uroczystościach Święta Lotnictwa Polskiego w Warszawie. 1 września 2013 r. z inicjatywy naszego Zarządu Orkiestra Wojskowa SP uczestniczyła w uroczystościach patriotyczno-religijnych w Uninie koło Górzna, w pobliżu którego 25 sierpnia 1944 r. lądował 2. pnb „Kraków”. W uroczystości patriotycznej uczestniczyła także delegacja Oddziału w składzie: płk dr inż. Henryk Czyżyk, płk pil. Janusz Decewicz i płk dypl. Kazimierz Lizakowski z żoną Barbarą. Organizatorem wyjazdu był płk dr inż. Henryk Czyżyk – sekretarz Oddziału. 7 września 2013 r. członkowie Oddziału uczestniczyli w obchodach 95-lecia lotnictwa polskiego i 110-lecia lotnictwa światowego w Wyszkuwie z udziałem Kompanii Reprezentacyjnej SP ze sztandarem z Dębina, Orkiestry Wojskowej SP z Dębina oraz Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego WP. W uroczystościach brał udział gen. dyw. pil. Jan Śliwka – dowódca COP. Organizatorami uroczystości

byli: plk pil. Janusz Decewicz i plk dr inż. Henryk Czyżyk. Uroczystości na cmentarzu w Wyszkowie, przy grobie por. pil. Stefana Okrzei i plk. Tadeusza Bylińskiego, w Gimnazjum nr 2 im. Obrońców Westerplatte w Wyszkowie, gdzie odsłonięto tablicę poświęconą plk. pil. Stanisławowi Skarżyńskiemu, i przy pomniku por. pil. Stefana Okrzei, w miejscu upadku samolotu we wrześniu 1939 r. przy drodze Wyszków–Serock, prowadził plk dr inż. Henryk Czyżyk, a w WOSiR dyrektor Ośrodka. 6–7 września 2013 r. delegacja Oddziału uczestniczyła w podróży historycznej do Cierlicka zorganizowanej przez ZG SSLWRP z okazji 81. rocznicy śmierci Żwirki i Wigury. W podróży wraz z opiekunami uczestniczyły także dzieci ze szkół patronackich, dla których w Cierlicku przeprowadzono konkurs ze znajomości historii lotnictwa polskiego. Pierwsze i drugie miejsce zajęli uczniowie z Publicznej Szkoły Podstawowej im. por. pil. Stefana Okrzei z Kręgow, a trzecie – uczeń ze Szkoły Podstawowej im. Lotników Września 1939 Roku z Dłutowa. Organizatorami wyjazdu byli: plk Czesław Podkościelny i plk dr inż. Henryk Czyżyk. 9 września 2013 r. plk dr inż. Henryk Czyżyk – sekretarz Oddziału opracował „Wniosek do planu współpracy jednostki wojskowej z organizacjami pozarządowymi i innymi partnerami społecznymi na rok 2014” i przesłał go do Dowództwa Sił Powietrznych i 1. Bazy Lotnictwa Transportowego.

plk. dr inż. Henryk Czyżyk

¹ Relacja plk. mgr. Ryszarda Białeckiego, członka Zarządu Oddziału W-MSSLWRP.

² Relacja ppłk mgr inż. Ryszarda Pietrzaka, prezesa Wojskowego Stowarzyszenia S-K „SWAT”.

³ Relacja plk. inż. Gwidona Jańczaka, członka Sądu Koleżeńskiego Oddziału W-MSSLWRP.

⁴ Relacja plk. dypl. Kazimierza Lizakowskiego, przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Oddziału W-MSSLWRP.

⁵ Relacja plk. pil. Włodzimierza Mikiciuka, członka Zarządu Oddziału W-MSSLWRP.

MEDAL DLA PREZESA

Prezydent Mundurowego Klubu Motorowego **Andrzej Woźniak** udekorował dr. **Adama Marszałka** Krzyżem Zasługi za Międzynarodową Współpracę.

K.G.

MARTIN VACULIK W WYDAWNICTWIE

Przed rozpoczęciem nowego sezonu żużlowego Wydawnictwo odwiedziło znakomity zawodnik **Martin Vaculik**, mistrz Europy w jeździe na żużlu z 2015 roku, oraz jego menadżerka **Kinga Hapel**. Martin podziękował prezesowi dr. **Adamowi Marszałkowi** za wsparcie udzielone mu przez Wydawnictwo w sezonie 2016.

Gospodarzy spotkania ucieszyła wiadomość, że zawodnik w wolnych chwilach dużo czyta. W niedalekiej przyszłości Martin Vaculik zamierza również opublikować książkę, w której znajdują się jego autorskie przepisy zdrowego odżywiania według diety paleo. Wygląda na to, że to kolejny po Perze Jonssonie żużlowiec, który chce wydać książkę w naszej oficynie.

D.K.

DYPLOMACI I BIZNESMENI NA KONGRESIE

W słynnej warszawskiej restauracji Rozdroże prezes dr **Adam Marszałek** spotkał się z ambasadorem **Przemysławem Marcem**, prezesem firmy Instal **Andrzejem Grygo** oraz jego doradcą **Andrzejem Annusewiczem**. Spotkanie było poświęcone przygotowaniom do III Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego. Uczestniczący w nim panowie podkreślili konieczność wprowadzenia do programu tego wydarzenia tematów ekonomicznych. Za ważny uznali udział w Kongresie nie tylko uczonych, ale także osób działających na co dzień w gospodarce w wymiarze międzynarodowym.

K.T.

O PRZYSZŁOŚCI „KULTURY I EDUKACJI”

W siedzibie Wydawnictwa Adam Marszałek odbyło się spotkanie wydawców i członków Redakcji prestiżowego kwartalnika „Kultura i Edukacja”. W trakcie jego trwania zostały omówione problemy związane z aktualnym funkcjonowaniem czasopisma. Prezes dr **Adam Marszałek** podziękował partnerom wydawniczym: Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy, którą reprezentowali: prof. **Ryszard Maciolek**, prorektor WSG ds. nauki i współpracy, dr **Magdalena Bergmann**, dyrektor Kolegium Badań Społecznych, i dr **Marek Chamot**, dyrektor Wydawnictwa Uczelnianego, oraz Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, reprezentowanej przez prorektora ds. nauki prof. **Marka Walancika**, za efektywną, merytoryczną współpracę. Osobne podziękowania Pan Prezes skierował do obecnych na spotkaniu członków Redakcji kwartalnika: dr **Agnieszki Jeran**, redaktor naczelnej KiE, dr **Joanny Piechowiak-Lamparskiej**, **Arlety Hrehorowicz** i **Pawła Jaroniaka**, podkreślając przede wszystkim niezmiennie utrzymywanie wysokiego poziomu periodyku, czego rezultatem jest przyznanie mu przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego 12 punktów przy okazji ostatniej ewaluacji czasopism naukowych. Uczestnicy spotkania wspólnie wyrazili pogląd, że należy nadal podejmować działania zmierzające do coraz większego umiędzynarodowienia „Kultury i Edukacji”.

K.T.

UCIECZKA DO RAJU - FILIPINY

(cz. 3)

Bardzo cenię sobie samotne spacerunki, które oczyszczają mój umysł z niepotrzebnych spraw dnia codziennego, a tym samym pozwalają często dostrzec brakujące elementy układanki, którą w każdym zakątku świata ludzie tworzą w sposób odmienny.

To była moja pierwsza podróż na Filipiny. Z całym przekonaniem kolejna rzucił nowy blask na sprawy dotychczas z pewnych względów niedostrzegalne, technicznie powiew świeżości w zakrzepły już tok myślenia, ale dopóki do tego nie dojdzie, muszę się zadowolić tą pierwszą, która jest dla mnie tak magiczna jak pierwsza miłość, a z nią szklane spojrzenie, a także pierwsze, szybsze, oszalałe bicie serca pragnącego wyrwać się z piersi, by wzlecieć ku niebu i opowiedzieć całemu ziemskiemu padolowi historię zakochanego w świecie szaleńca. Więc idę na spotkanie świata, który zaskakuje mnie przy każdym wejściu w małą, podwórkową uliczkę, przy każdym nowym spojrzeniu przypadkowo napotkanego człowieka, którego kolor skóry jest wprawdzie odmienny, a język jakby bardziej barwny, lecz dalej pozostaje on tym samym co ja z krwi i kości przedstawicielem homo sapiens, który niczym szarańcza opanował ten piękny świat i z dnia na dzień pograża go w coraz to większej nicości.

Pada deszcz. Deszcz jest tu egzotyczny – ciepłe grube krople zlewają rozgrzane i słone od potu ciało. Opanowało mnie dziwne uczucie, bo nie reaguję jak zaprogramowany robot, który w tej właśnie chwili w popłochu szukałby parasola. Czuję się dość osobliwie, fikuśnie i fantazyjnie, ponieważ chcę być przez ten deszcz zmoczony, chcę, by padał w tej chwili na mnie, i

uśmiecham się przy tym do siebie jak oblakianiec patrzący na świat przez różowe okulary. Nie jest to widok godny uwagi dla postronnego człowieka, który poza swym zautomatyzowanym dniem, tygodniem czy nawet całym życiem nie potrafiłby zrozumieć choćby cząstki tej deszczowej euforii.

W deszczowej porze na ulicach Metro Manila na Filipinach wzmagają się ruch. Taksówki są

bardzo tanie, ale najbardziej oczywistym transportem jest *dzipnej*, którego okna zakrywa się o tej porze zwiniętą w rulon i przywiązaną do dachu folią. Gdy zawieje wiatr, unosi się ona nad pojazdami, tańcząc na wietrze jak baletnica, zaś do ich wnętrza wraz z całą wilgocią, zapachem i hałasem wdiera się żar ulicy.

Tego dnia zostawiłem za sobą dość sporo kilometrów, przechadzając się między wąskimi uliczkami wypełnionymi owocowymi straganami, mobilnymi kuchniami oferującymi lokalne specjały, a także stoiskami z tanią, zazwyczaj używaną odzieżą, i choć nogi prosiły o zasłużony odpoczynek, do wypełnienia pozostał ostatni punkt dnia.

Poczta w Metro Manila w sposób dość znaczący odbiega od powszechnego wyobrażenia urzędu, za pośrednictwem którego możemy nadać paczkę zawierającą parę trekkingowych butów, wzbogaconą dodatkowo o nieprzydatne już w tym momencie, lecz zachowane ze względu na ich symboliczną wartość mapy i dwie koszule. Zaiste intrygującym widokiem jest na Filipinach segregacja śmieci, ale podczas takiego właśnie zabiegu udało mi się poprzedniego dnia zdobyć znajdujący się w dość dobrej kondycji karton, który po oklejeniu taśmą klejącą wydawał się godną zaufania konstrukcją. Całość z dojazdem na pocztę mototaksówką kosztowała mnie – bagatela – pięć peso.

– Good afternoon, sir – odzywam się, podchodząc niepewnym krokiem do sklejkowej zapory oddzielającej przywołującego mnie w średnim wieku

mężczyznę od całej reszty podobnej do mnie szarańczy próbującej tego pięknego, lecz deszczowego dnia nadać przesyłkę lub odebrać po prostu pieniądze. Szczerze mówiąc, widok wyścielonego chaosem stołu jegomościa zaniepokoił mnie dość mocno, a rozglądając się po sali, dostrzegłem dość sporą analogię na biurkach całego pocztowego zespołu. – Chciałbym wysłać paczkę do Niemiec. Proszę wyliczyć mi cenę – zacząłem z wyrysowanym na twarzy uśmiechem. Po zważeniu pakunku uprzejmy pan o czarno-siwych włosach oznajmił: – Dwa i pół tysiąca peso, sir. – Gęba mi się skrzywiła, jakby mnie w nią tymi słowami strzelił. – To przecież połowa wartości butów – odrzekłem, ale pan niezbyt wzruszony odpowiedział, że takie są tu po prostu ceny. Na domiar złego rozkazał otworzyć pudełko, by „komisyjnie” i jednoznacznie stwierdzić jego zawartość. Po wszystkim poprosił uprzejmie, by paczkę ponownie zamknąć. Nie miałem przy sobie taśmy, więc zwróciłem się do starszego pana zapytaniem, czy nie mógłby użyć mi tej, która leżała na jego biurku. Pan jednak się na to nie zgodził, ponieważ taśma nie była jego własnością, ale kolegi, który pięć minut temu wyszedł na zasłużoną przerwę. Zaciekała mnie zaistniała sytuacja, ponieważ pomijając już fakt, że pudełko otworzyłem na wyraźne polecenie stojącego za ladą osobnika, mógłby on nadać wydarzeniom szybszy bieg, uczyniaczając mi piętnaście centymetrów klejącego się plastiku.

Po dwóch godzinach walki z urzędniczą machiną poczty w Metro Manila wyszedłem z budynku i choć nabrane w płuca powietrze w pierwszym odczuciu było ubogie w tlen, poczułem wyraźną ulgę. Stałem tak przez chwilę i ze spokojem obserwowałem ulicę. Na jej środku w koszuli białej jak śnieg stał kierujący ulicznym ruchem ochroniarz. Na jego ramieniu wisiała czarna jak smoła, ale obdrapana w kilkunastu miejscach broń na śrutowe naboje. Po drugiej stronie ulicy dostrzegłem grupę małych dzieci wracających ze szkoły, którzy zatrzymali się w przyulicznym sklepie serwującym orzeźwiająco sztucznie barwione napoje w foliowych woreczkach. Aby dostać się do wypełniającej woreczki cieczy, należy przebić je rurką. Na zdezelowanych chodnikach zalegały sporych rozmiarów kałuże, zaś na ich długości poukładano po prostu deski.

Pomimo ogarniającego mnie zmęczenia na J.P. Rizal Guadalupe Vicjo postanowiłem wrócić pieszo. Od hostelu dzieliła mnie jedynie długa zbudowana z betonowych płyt ulica, następnie nieco krótszy most i kolejna,

tym razem asfaltowa droga w kierunku centrum. „Nie lubię jeździć, kiedy cel mogę osiągnąć pieszo” – pomyślałem. A na spacer ochotę mam zawsze, czego zupełnie nie pojmują lokalsi. Dla nich posiadanie środka transportu jest wyznacznikiem społecznego statusu. Rower, motocykl, wehikuł z kołami napędzany benzyną lub siłą mięśni – bez znaczenia. Więc dopóki mogę chodzić, będę iść. Na zrozumienie nie liczę. Kropka.

Michał Staniszewski

Już dziś zapraszam do lektury kolejnych tekstów z serii Ucieczka do Raju, które ukażą się w następnych numerach. Więcej ciekawych historii znajdziecie Państwo na blogu www.dreamdecidedo.pl, a także na facebookowym fanpage'u www.facebook.com/DreamDecideDo.

SPOTKANIE POKOLEŃ W GIMNAZJUM XXVI HALOWY TURNIEJ PIŁKI NOŻNEJ

W dniu 15 marca 2016 roku odbyło się zorganizowane przez Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Świdwina i Polczyna-Zdroju oraz gminy powiatu świdwińskiego spotkanie pokoleń: Sybiraków, Kresowiaków, Dzieci Wojny, Kombatantów II Wojny Światowej i Seniorów z uczniami Publicznego Gimnazjum nr 1 im. Osadników Wojskowych w Świdwinie. Ciężar organizacyjny tego przedsięwzięcia przyjął na siebie **Roman Kozubek**. Z tej okazji młodzież przygotowała bardzo wzruszający program artystyczny, który wyreżyserowali **Anna Lipkowicz** oraz **Artur Domaradzki**. Swoimi wspomnieniami podzielili się **Czesława Łuszczuk**, plk **Klemens Rydzio** i pplk **Franciszek Pośnik**. Spotkanie dostarczyło wzruszeń wszystkim jego uczestnikom.

Franciszek Pośnik

W Świdwinie odbył się XXVI Halowy Turniej Piłki Nożnej Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych. Startowało w nim 12 drużyn z województwa zachodniopomorskiego. W finale drużyna ze Szczecina pokonała zespół z Koszalina. Dodatkową atrakcją był mecz drużyny powiatu świdwińskiego z tzw. resztą świata, który zakończył się remisem 1 : 1.

Wśród gości byli m.in. wielokrotny reprezentant Polski, a potem selekcjoner **Paweł Janas** oraz **Olgierd Moskałowicz**. Władze samorządowe reprezentowali: **Henryk Kłaman**, **Mirosław Majka**, **Alicja Tudrujek**, **Urszula Cieślińska** i **Danuta Malitowska**. Gośćmi Turnieju byli również komendant Policji **Robert Rzeźnik** oraz komendant Straży Pożarnej **Dariusz Borek**. Turniej odbył się w świdwińskim Zespole Szkół Rolniczych.

Krystyna Lisowska

XIV MIĘDZYPOWIATOWY KONKURS PIOSENKI I POEZJI ANGIELSKIEJ cz. 1

Dnia 7 kwietnia 2016 roku scena Sali Widowiskowej Świdwińskiego Zamku już po raz czternasty gościła uczestników Międzypowiatowego Konkursu Piosenki i Poezji Angielskiej. Dzięki uprzejmości Świdwińskiego Ośrodka Kultury młodzież z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych powiatów świdwińskiego i lobeskiego mogła zaprezentować swoje talenty, dostarczając publiczności niezapomnianych wrażeń.

Imprezę zorganizowali nauczyciele z Zespołu Szkół Rolniczych CKP w Świdwinie, pod przewodnictwem **Magdaleny Dembickiej**, we współpracy ze Świdwińskim Ośrodkiem Kultury.

Swoją obecnością zaszczytli nas: **Piotr Ćwikła** – burmistrz Łobza, **Danuta Malitowska** – przewodnicząca Rady Powiatu Świdwińskiego, **Henryk Kłaman** – przewodniczący Rady Miasta Świdwin oraz **Rafał Grzegorzczak** – nadleśniczy Nadleśnictwa Świdwin.

W wielowiekowych zamkowych murach obejrzelśmy i wysłuchaliśmy 25 prezentacji konkursowych (w tym 1 tria, 2 duetów i 1 zespołu) oraz 5 zespołów występujących poza konkursem (5 skeczów – uczniowie klasy 4b TŻiUG w ZSR CKP w Świdwinie) i 1 uczestnika z występem gościnnym (monodram – **Hubert Okonowicz**). Uczestnicy startowali w trzech kategoriach: piosenka na poziomie gimnazjalnym – 12 wykonawców, na poziomie ponadgimnazjalnym – 8 uczestników, a 5 młodych artystów zaprezentowało wiersze.

W skład jury weszli: **Marta Mazur** i **Martyna Wasylów**, nauczyciele języka angielskiego oceniający stopień jego znajomości, **Marian Wiszniewski** i **Patryk Żuczowski**, przyznający punkty za muzykalność i dykcję, oraz **Barbara Fidyk** i **Anna Dziórawiec**, które zwracały uwagę na prezencję i ogólne wrażenie artystyczne. Opiekunowie uczniów z danej szkoły mogli również przyznawać punkty jako tzw. siódmy juror. Punkty te dodawano do wyniku ustalonego przez komisję i właśnie dzięki nim nastąpiły pewne przetasowania na liście zwycięzców. Swoim występem komisję i publiczność urzekli uczniowie z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Polczynie-Zdroju. **Zu-**

zanna Guzal, **Katarzyna Ślusarczyk** oraz **Natan Murlik**, zdobywając 44,5 punktu na 47 możliwych, zajęli I miejsce za wiersz pt. *The Erl King*. II miejsce przyznano **Jagodzie Lis** (ZSP Świdwin), a III miejsce przypadło **Aleksandrze Hume** (ZSR

Świdwin).

Wśród gimnazjalistów w kategorii piosenka I miejsce zajęli *ex aequo* **Mateusz Romanzko** (Gimnazjum Resko) i **Michał Wąsowicz-Piekarski** (Publiczne Gimnazjum Świdwin). II miejsce przyznano **Joannie Surmiak** (Publiczne Gimnazjum Brzeźno), III – **Patrycji Szwarzewskiej** (ZSG Łobez), a IV – **Emilii Buć** (Gimnazjum Resko).

Warto dodać, że niektórzy uczniowie szkół ponadgimnazjalnych występowali – wówczas jeszcze jako gimnazjaliści – w poprzednich edycjach Konkursu. W tym roku najlepiej zaprezentowała się **Elwira Buryj** (ZS Łobez), która wykonała piosenkę pt. *Self-control*. Dzięki punktom przyznanych przez „siódmego jurora” otrzymała notę o 0,5 punktu wyższą od **Michała Kudaja** (ZSR Świdwin), który okazał się lepszy od zdobywczyń III miejsca **Pauliny Karaś** (ZS Łobez) również o 0,5 punktu.

Zgodnie z wieloletnią tradycją publiczność wyróżniła troje swoich ulubieńców nagrodami specjalnymi. Tym razem trafiły one do: **Michała Kudaja** (ZSR Świdwin), **Michała Wąsowicza-Piekarskiego** (Publiczne Gimnazjum Świdwin) oraz **Aleksandry Bukowskiej** i **Justyny Graczyk** (ZS Bierzwica).

Magdalena Dembicka

Ciąg dalszy artykułu ukaże się w kolejnym numerze „Echa Świdwina”.

PAMIĘTAJĄ O PROFESORZE BOROWICZU O CZASOPISMACH Z PROF. MALINOWSKIM

W Liceum Akademickim odbyła się zorganizowana przez toruńskich pedagogów i socjologów konferencja naukowa poświęcona wybitnemu uczonemu prof. **Ryszardowi Borowiczowi**. W spotkaniu tym uczestniczyło ponad 100 osób z całego kraju. W trakcie konferencji zaprezentowano wydaną nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek publikację zatytułowaną *Ryszard Borowicz – wspomnienie*.

Seminarium otworzył dyrektor Instytutu Socjologii prof. dr hab. **Tomasz Szłedak**

O Ryszardzie Borowiczu jako człowieku, inspiratorze, społeczniku i menadżerze opowiadali profesorowie: **Krystyna Szafraniec, Włodzimierz Winclawski, Tomasz Biernat, Witold Wojdyło, Maria Zielińska** i dr **Adam Marszałek**, a nad całością dysputy czuwała prof. **Ewa Przybylska**.

Wśród licznej grupy uczestników seminarium byli zajmujący miejsce w pierwszym rzędzie promotor prof. Borowicza, wybitny pedagog i socjolog prof. zw. dr hab. **Zbigniew Kweciński** oraz prof. **Marta Urlńska**, autorka biografii otwierającej tom wspomnieniowy poświęcony bohaterowi spotkania.

M.D.

Pod koniec marca br. Wydawnictwo Adam Marszałek odwiedził wybitny znawca historii sztuki współczesnej prof. **Jerzy Malinowski**. Celem jego wizyty było podsumowanie współpracy WAM z Polskim Instytutem Studiów nad Sztuką Świata, którego prezesem jest Pan Profesor. Podczas rozmowy szczególnie wiele miejsca poświęcono powstałym z inicjatywy PISnSS czasopismom „Art of the Orient” i „Sztuka Ameryki Łacińskiej” wydawanym przez naszą oficynę. Reprezentujący Wydawnictwo sekretarze czasopism **Maciej Majewski** i **Paweł Jaroniak** podkreślili coraz lepszą współpracę naszej oficyny z Instytutem przy edycji roczników i bardzo trudną sytuację czasopism naukowych po likwidacji Funduszu Wspierania Nauki przez poprzedni rząd.

M.M.

KAPELA LUDOWA „BARWINOK” W ŁOBZIE

W Niedzielę Palmową 20 marca 2016 roku odbyło się Wielkanocne Spotkanie z Folklorem pn. „Łobeska Baba Wielkanocna”. Uczestniczyła w nim Kapela Ludowa „Barwinok” z Rusinowa w 7-osobowym składzie. Zaprezentowała trzy utwory: *Pyrohy, Zaszumiła liścinońka* i *Wisyt jabko*. Występ, podobal się publiczności oraz jury. Kapela zdobyła II miejsce i statuetkę Baby Wielkanocnej.

Opracowała: Krystyna Brodowska
Zdjęcie: Milena Bies

CZYTAJĄ „ECHO ŚWIDWINA”

Martin Vaculik
Słowak, żużlowiec KS Toruń

JE Mahfuzur Rahman
ambasador Bangladeszu

Andrzej Ferenc
aktor, lektor i narrator

Zbigniew Derkowski
dyr. Wydziału Kultury UM Torunia

POLITOLODZY W UNIEJOWIE

Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego był organizatorem Ogólnopolskiej Konferencji Ośrodków Akademickich „Politologia w Polsce. Badania – kształcenie – organizacja”. Uczestniczyła w niej większość dziekanów wydziałów i dyrektorów instytutów politologii. W trakcie spotkania profesorowie: **Andrzej Chodubski**, **Grzegorz Janusz**, **Barbara Krauz-Mozer** i **Konstanty Adam Wojtaszczyk** dokonali diagnozy stanu badań politologicznych w Polsce. Z kolei problem internacjonalizacji badań i system kształcenia omówili profesorowie: **Andrzej Antoszewski**, **Roman Bäcker**, **Tomasz Domański**, **Alicja Stępień-Kuczyńska**, **Teresa Sasińska-Klas** i **Arkadiusz Żukowski**. Efekty realizacji przedmiotu wiedza o społeczeństwie oraz przebieg i rezultaty Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym zaprezentował prof. **Robert Alberski**. Na zakończenie Konferencji prof. **Krzysztof Szewior** przedstawił informacje o działaniach Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

I.N.-B.

Stan przygotowań do Kongresu IPSA w Poznaniu prezentował prezesowi **Adamowi Marszałkowi** i prof. **Zbigniewowi Karpusowi** prof. **Tadeusz Wallas**.

Za stołem przydialnym zasiedli profesorowie: **Marek Pietraś**, **Konstanty Adam Wojtaszczyk**, **Roman Bäcker**, **Teresa Sasińska-Klas**, **Tomasz Domański**, **Alicja Stępień-Kuczyńska** oraz prezes KNP PAN prof. **Tadeusz Wallas**.

Wystąpienia prelegentów komentowali prof. **Jarosław Nocoń**, prof. **Joanna Marszałek-Kawa** i dr **Rafał Głajcar**.

Wśród uczestników byli profesorowie: **Robert Alberski**, **Andrzej Antoszewski**, **Zbigniew Karpus** i **Arkadiusz Żukowski**.

Z DYREKTOREM ZDUNKIEM O FILMACH AZJATYCKICH

O zasadach współpracy Towarzystwa Azji i Pacyfiku z Centrum Sztuki Współczesnej prezes **Adam Marszałek** i redaktor **Karolina Targus** rozmawiali z dyrektorem **Adamem Zdunkiem** oraz kuratorem kina CSW **Piotrem Waśniewskim**. Strony uzgodniły, że w najbliższym czasie dojdzie do sformalizowania współpracy.

K.G.

Uniwersytet Szczeciński reprezentowali dyrektor Instytutu Politologii prof. **Janusz Ruszkowski** i jego zastępczyni prof. **Renata Podgórzńska**.

Wśród warszawskich uczonych prym wiedli prof. **Ewa Marciniak** oraz dr **Daniel Przastek**, których słuchała prof. **Agnieszka Kasińska-Metryka**.

I.N.-B.

ROZTRZASKANA CHANUKIJA

W telewizji obejrzałem niemiecki film w reżyserii Margerethe von Trotta *Rosenstrasse*. Opowiada on o dramatycznych i mało znanych wydarzeniach z okresu wojny. Zimą 1943 roku naziści aresztowali Żydów – obywateli Rzeszy – z małżeństw mieszanym (aryjsko-żydowskich). Przetrzy mywali ich w Berlinie w budynku przy ul. Róż (Rosenstrasse), skąd mieli być wywiezieni do obozów zagłady. Rodowite Niemki, żony i matki uwięzionych, zorganizowały protest, który spowodował ich uwolnienie. W trakcie seansu uzmysłowilem sobie, że o tych wydarzeniach, do niedawna zupełnie nieznanym, już gdzieś słyszałem. I nagle błysk. Kilka-

Gisela Miesner z rodzicami

naście lat temu opowiadała mi o tym rodowita świdwinianka – Pani Gisela Miesner, z domu Mannheim. Ona tam, na tej ulicy, była wśród protestujących. Panią Gisela spotkałem w świdwińskim zborze zielonoświątkowym w 2001 roku. Przyjechała z wieloma polskimi i niemieckimi gośćmi na zaproszenie głównego sprawcy odnowienia kirkutu pastora Adama Ciućki. Po 63 latach nieobecności zobaczyła miasto swojego dzieciństwa. Powróciły obrazy z przeszłości, powróciły wspomnienia. Dom rodzinny, wędrowki z ojcem po okolicznych wioskach, smak dziecięcej beztroski i młodzieńczych uniesień. To wszystko runęło, zawałiło się w listopadową noc 1938 roku podczas osławionej Kristalnacht. Starsza, siwa, elegancka Pani z taką smutną, dobrotliwą, ale pełną jakiegoś napięcia twarzą. Dopiero później zrozumiałem dlaczego. Przyjechała z nadzieją przewyciężenia koszmarów tamtych okrutnych dni. Ciążyły jej te bolesne wspomnienia i – jak później wyznała – „miałam nadzieję, że przewycięzę koszmar tamtych dni”. Na cmentarzu przedstawiłem krótką historię świdwińskich Żydów, później były ekumeniczne modlitwy i zwiedzanie kirkutu. W pewnej chwili okazało się, że nasz gość odnalazł płytę nagrobną swoich

Macewa z grobu dziadków

dziadków. Była wzruszona, pochylała się nad macewą, z łzami w oczach... Pomyślałem, że warto było. Warto było spotkać takiego pastora, warto było popracować przy porządkowaniu cmentarza. Opisując wrażenia z pobytu na ziemi kryjącej prochy jej przodków, wspomina: „Moje myśli wróciły na powrót do listopada 1938 roku. Kiedy wróciłam zupełnie wykończona ze szkoły, przed domem na ul. Dworcowej 29 (3 Marca) stał rząd żydowskich mężczyzn. Między innymi powszechnie szanowany i lubiany doktor Meyersohn, mój wujek Moses, Artur Lewin oraz mój ojciec, a na wózku inwalidzkim siedział ciężko chory Georg Lewisohn. Wszyscy równym krokiem pod eskortą policji ruszyli na dworzec [...]. Ze środkowego okna naszego mieszkania dobiegał głos policjanta ze Schivelbein, który mówił: <<Spokojnie, koledzy, przypilnujemy, że zrobimy tu porządek ze wszystkimi Żydami>>. Po tych słowach przez okno wyleciała chanukija, dziewięcioramienny świecznik żydowski zapalany na święto Chanuka. Upadła na bruk i rozbila się na wiele części. Następnego dnia wraz z matką pojechaliliśmy na rowerach na cmentarz, na grób moich dziadków i długo pla-

ła: „Moja matka, Prusaczka z krwi i kości, nakazała mi i mojej siedmioletniej siostrze pójść do szkoły, pomimo wszelkich zagrożeń i burd antysemitycznych. Już po krótkim czasie siostra wróciła do domu zapłakana. Jej wychowawca Rehbein zapytał przed całą klasą, czego ona szuka jeszcze w niemieckiej szkole, powinna jak najszybciej wyjechać do Palestyny. Ja weszłam do szkoły i już byłam na drugim stopniu schodów, gdy zjawiał się mój wychowawca Ewald Schmidt (szef szkolenia NSDAP), któremu od dawna przeszkadzało, że akurat w jego klasie jest żydowska dziewczyna. Wykrzykiwał do mnie, co ja sobie wyobrażam, wyzywał od robactwa i wyrzucił mnie na zawsze ze szkoły”. Pani Gisela nic nie wspominała o swoich niemieckich kolegach i koleżankach, wśród których na pewno miała wielu przyjaciół. Jak się zachowywali w tym koszmarowym dla niej okresie? Może to było zbyt bolesne? Z Panią Gisela prowadziłem dość ożywioną korespondencję aż do jej śmierci w 2006 roku. Nie napisałem jej o dewastacjach na kirkucie, o zniszczeniu płyty nagrobnej jej dziadków – bałem się, nie chciałem robić jej przykrości i tak po ludzku było mi wstyd. W listach prosiłem i otrzymywałem zdjęcia i dokumenty dotyczące przedwojennego Świdwina i społeczności żydowskiej. Świd-

Zaproszeni goście przed uroczystościami na kirkucie.

W środku Gisela Miesner, po prawej: ks. prof. Michał Czajkowski i Naczelny Rabin Polski Michał Schudrich. Po lewej: gość z Niemiec Heinz Wandelt.

Stoją od lewej: ks. Adam Ciućka, pastor miejscowego zboru zielonoświątkowego, Emily Wandelt (wraz z mężem Heinzem opracowali monografię kirkutu), gość z Niemiec – NN, pastor Dawid Kulnicz z Pily.

„kaliśmy”. W programie wizyty przewidziano spotkanie z młodzieżą w budynku szkoły, z której w czasach hitlerowskiego szaleństwa tak haniebnie ją wyrzucono: „Teraz, po 63 latach, miałam być gościem w mojej szkole, Rudolf Virchow – Realgimnasium. Gdy niepewnie stanęłam w drzwiach, podszedł do mnie jakiś nauczyciel i powiedział, że pomoże mi wejść po schodach. Nie mógł przecież znać rzeczywistego powodu mojej niepewności. Uczniowie i uczennice powitali nas serdecznie i w tym momencie ustąpił koszmar, który w sobie dźwigałam przez wszystkie te lata”. O tym koszmarze mówi-

winiane piszącej pracę magisterską w języku niemieckim o historii miasta dałem adres Pani Giseli, wiele jej pomogła w zbieraniu materiałów. Interesowała się bieżącymi wydarzeniami w mieście, moimi sprawami osobistymi i rodzinnymi. Pisała: „Serdecznie dziękuję za Pański list i zdjęcia. Te zdjęcia z cmentarza dam wielokrotnie powtórzyć i prześlę do Izraela i USA. [...] Prosiłabym o powiadomienie mnie, jaki tytuł ma książka, która ma być przyjęta przez Jerozolimską Bibliotekę, to mogłabym powiadomić moją rodzinę w Izraelu” (chodziło o książkę wydaną po Ogólnopolskiej Konferencji „Nekropolie, Kirkuty,

Cmentarze”, na którą zostałem zaproszony, i gdzie wygłosiłem referat pt. *Świdwiński kirkut.*) W marcu 2003 roku pisała: „**Bardzo serdecznie dziękuję za list z 5 marca oraz za przesłanie trzech gazet. Pański list sprawił mi szczególną radość, bowiem dotarł do mnie w dniu moich 78 urodzin. W międzyczasie udało mi się zdobyć tę legendę o podziemnym przejściu w Świdwinie, którą dołączam do listu, oprócz tego plan Okręgu Belgard z Świdwinem i okolicznymi wsiami, które zwiedzałam z moim ojcem w czasie jego wizyt u klientów w dużych gospodarstwach i u chłopów. [...] Bardzo cieszę się, że Pan tak bardzo interesuje się naszą wspólną małą ojczyzną oraz opowiada synowi o antysemityzmie i naszym kirkucie.**” W lutym 2004 roku informowała: „[...] Wczoraj sporządziłam listę sklepów żydowskich w roku 1929 oraz listę mieszkańców – Żydów na dzień 1.12.1935 r. [...] Mam jeszcze kilka starych fotografii. Jeżeli pogoda się poprawi, a ja będę mogła lepiej chodzić, zrobię odbitki. [...] Chciałabym szczególnie podziękować za znicze zapalone przez Was na cmentarzu w Święto Zmarłych. Bardzo kochałam swoją babcię. Nie poznałam wprawdzie dziadka, gdyż zmarł już w 1902 roku, gdy mój ojciec był uczniem, trzynastolatkiem, ale musiał być bardzo dobrym i porządnym człowiekiem – tak po wielu, wielu latach mówią ludzie, którzy go znali”. Do jednego z listów dołączyła ksero listu świdwińskiego rabina dra Karla Richtera, który przyjechał do Świdwina z Jeleniej Góry w 1935 roku, później został rabinem w Szczecinie. Przed nazizmem uciekł do Ameryki. List pisany jest z Florydy i datowany jest na 28 października 2001 roku. „**Kochana Pani Miesner. Bardzo dziękuję za pamięć i list, który sprawił mi ogromną radość i który sobie bardzo cenię. Wzruszyłem się ogromnie, kiedy za Pani pośrednictwem dowiedziałem się, że cmentarz żydowski w Schlivelbein – Świdwinie na nowo został poświęcony i że Pani w tej wielkiej uroczystości brała udział. Imię panięskie mojej matki było Józefina Pik, tak samo jak i Pani cioci. Tak wiele lat upłynęło, odkąd my w 1935 roku jako młoda para małżeńska przybyliśmy do Świdwina. Przypominam sobie doskonale wiele znakomych rodzin – Jacobsonów, Salomonów, dr Meyersohna i wiele innych. Tak wiele się zdarzyło i tak wiele się zmieniło. Moja żona 1 września przeżyła zawał, ale jest w rękach doskonałych lekarzy i mam nadzieję, że pod ich opieką powróci do zdrowia. Jesteśmy już ponad 66 lat sobie poślubieni. Z najlepszymi pozdrowieniami dla Pani i Pani córki oddany Rabin dr Richter. PS. Mam już 91 lat i jestem ciągle zdrowy i w pełni sił**”. W Internecie natknąłem się na informację, że ostatni rabin Świdwina Karl Richter zginął w obozie zagłady. Richter nie był ostatnim świdwińskim rabinem. Po nim urząd objął na krótko Louis Lewin, handlarz koń-

mi z Rzepczyna, po którym pod koniec 1936 roku przejmując rabinat dr Ehepaar Schuermann, 18 września 2003 roku gazeta „Berliner Zeitung” pisała o świdwińskim spotkaniu Giseli Miesner z młodzieżą szkolną w związku z ukazaniem się w niemieckich kinach, opartego na autentycznych wydarzeniach, dramatu *Rosenstrasse*, o czym wspominałem na wstępie. W filmie odbicie znalazły przeżycia siedemnastoletniej wówczas świdwinianki. Jej ojciec, świdwiński handlarz zbożem – Józef Mannheim, aresztowany został razem z innymi Żydami i uwięziony w budynku przy Rosenstrasse. Aresztowanych zamierzano wysłać do obozu zagłady, ale kobiety – żony i matki uwięzionych – skutecznie zaprotestowały. Goebbels wystraszył się konfrontacji z grupą 6 tysięcy kobiet i polecił wstrzymać operację. Młodziutka Gisela wraz z matką należała do tego grona. O jej przeżyciach pisała gazeta Berliner Zeitung z 28 lutego 2003 roku: „**Aż do dzisiaj Gisela Miesner przypomina sobie dławiący strach z 27 lutego 1943 roku. Był to dzień, kiedy jej ciężko chory żydowski ojciec Józef Mannheim został zabrany z domu przez Gestapo i umieszczony w obozie przy ul. Róż/Rosenstrasse/w Berlinie. 78-letnia zachowuje w pamięci tę jedyną w dziejach nazistowskich Niemiec akcję protestacyjną. Tego po prostu nie można zapomnieć – mówi pani Gisela. Gestapo chciało 27 lutego uwięzionych deportować do obozów zagłady. Data ta weszła do historii Niemiec pod nazwą Akcja Fabryczna /Fabryk-Aktion/. Wówczas krewni uwięzionych Żydów spowodowali uwolnienie 2 tysięcy członków swoich rodzin. Jak doszło do tego wyjątkowego oporu – Gisela Miesner nie potrafi dokładnie wyjaśnić. Następnego dnia po aresztowaniu 28 lutego 200 kobiet zebrano się przy ul. Róż, krzycząc: <<zwróćcie nam naszych mężów i dzieci>>. Krzyczała również matka wraz z 17-letnią Gizelą. Trwałyśmy tam nieustannie, aż stało się zimno. Ten protest trwał wiele dni, żadna kobieta nie wierzyła w powodzenie tej akcji, ale byłyśmy uparte i zdecydowane. I to, co wydawało się niemożliwe – stało się. Gestapo i SS nie zdecydowało się na pacyfikację tej akcji. 17 marca ojciec siedział już w swoim mieszkaniu. Wynędziały, błądy i zamknięty w sobie. Nigdy córkom nie opowiadał o swoich przejściach – co naprawdę tam się działo. Ale Gisela zna matkę przyjaciółki, która jako młoda kobieta Żydówka po kilku dniach uwięzienia została zwolniona – cała osiwiała. Ojciec słyszał jęki i krzyki swojej ciotki, która wzywała pomocy swojego brata, ojca Gizeli. Ciotka później została zamordowana w obozie koncentracyjnym. Tragiczne wspomnienia nie pozwalają spokojnie rozmawiać o losie rodziny pani Gizeli. Jej ojciec, Józef, został odznaczony w I wojnie światowej za bohaterstwo. A w 1933 roku po raz pierwszy został pobity jako Żyd. Nie udało im się niestety**

uciec do Brazyli i aż do swojej śmierci w 1945 roku pracował jako robotnik przymusowy w zakładach zbrojeniowych. Także jego krewni narażeni byli na nienawiść rasową i antysemityzm. Ochrzczona po chrześcijańsku córka uchodziła za <<mieszanka 1 stopnia>> i została wyrzucona ze szkoły. **Bez odwagi i siły mojej matki nie przeżyłybyśmy**”.

Gisela Miesner zmarła w Berlinie 3 października 2006 roku. Na klepsydrze zawiadniającej o jej śmierci widnieją dwa symbole – chrześcijaństwa i judaizmu z wersem z Listu św. Pawła do Galatów: „**Jeden drugiego ciężary noście: tak właśnie wypełnicie Prawo Chrystusowe**”/Gal. 6,1/.

Zbigniew Czajkowski, świdwinianin, emerytowany strażak, autor wielu tekstów o przed- i powojennej historii miasta publikowanych w miejscowej prasie. Uehonorowany przez Ambasadę Izraela i Żydowski Instytut Wydawniczy dyplomem za ratowanie zabytków kultury żydowskiej oraz Medalionem Rudolfa Virchowa. Inicjator budowy lapidarium na cmentarzu poewangelickim upamiętniającego przedwojennych mieszkańców miasta.

KONGRESOWE SPOTKANIE PREZESA I REKTORA

Przygotowania do III Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego nabierają tempa. O międzynarodowych aspektach tego przedsięwzięcia rozmawiali prezes Towarzystwa Azji i Pacyfiku dr Adam Marszałek i JM rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu prof. zw. dr hab. Andrzej Tretyń. Za szczególnie ważny Pan Rektor uznał fakt, że w kolejnej edycji kongresu systematycznie zwiększa się liczba uczestników i dyplomatów z państw azjatyckich. W ostatnim czasie dużą aktywność wykazują przedstawiciele Azji Centralnej.

DYREKTOR ZABORSKI WŚRÓD KOBIEC

W Iysomickiej rezydencji odbyło się spotkanie przyjaciół Wydawnictwa Adam Marszałek. Omówiono na nim najnowsze publikacje oraz plany promocyjne. Wśród gości byli m.in.: stojąca obok gospodyni **Haliny Marszałek** kierownik Pracowni Pomorzoznawczej Biblioteki Głównej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu **Urszula Zaborska**, dyrektor Telewizji Toruń **Marek Zaborski**, reprezentująca świat medycyny **Roma Zaborska** z Bielska-Białej, prof. **Aleksandra Dedońska-Schulz** z Frankfurtu nad Menem oraz prezes **Mirosława Gajek**.

M.K.

WIOSENNE ESKAPADY ZUZANNY I MARIANNY

Zuzanna i Marianna w poszukiwaniu wiosny wybrały się do Gruzji. Pogoda sprzyjała zwiedzaniu turystycznych atrakcji. Na zdjęciu dziewczynki odpoczywają w skalnym mieście Uplisciche koło Gori.

D.K.

SPOTKANIE Z CHIŃSKIMI BIZNESMENAMI

W znanej toruńskiej restauracji Chan Lin odbyło się spotkanie, w trakcie którego znani Chińczycy biznesmeni, **Chang Mar** oraz **Cuan Hai – Marek**, przedstawili prezes **Halinie Marszałek** swoje najbliższe plany inwestycyjne. Dotyczą one budowy w Polsce luksusowych hoteli oraz zwiększenia eksportu do Chin polskich surowców.

D.K.

JUBILEUSZ PREZESA PAWŁOWSKIEGO

Kolejny jubileusz obchodził w doborowym towarzystwie znakomity menedżer, prezes firmy Budlex **Igor Pawłowski**. Z tej okazji tradycyjnie już zaprosił do toruńskiej restauracji Heban grono przyjaciół i znajomych. Byli wśród nich m.in.: **Andrzej Dróżdź**, **Arkadiusz Myrcha**, stojący po lewej stronie Jubilat **Jerzy Bańkowski**, **Marian Dering** oraz **Andrzej Gajek**.

K.G.

PROFESOR ROSZAK DZIEKANEM

Nowym dziekanem Wydziału Nauk Historycznych UMK został prof. dr hab. **Stanisław Roszak**. Z tej okazji w restauracji Zajazd Staropolski wydal kolację, w której uczestniczyli profesorowie: **Jarosław Klaczek**, **Jarosław Dumanowski**, **Krzysztof Mikulski**, **Janusz Mallek**, **Wojciech Piasek**, **Krzysztof Kania** oraz prezes dr **Adam Marszałek**.

J.K.

ECHO
Świdwina

Wydawnictwo Adam Marszałek, ul. Lubicka 44, 87-100 Toruń, tel. 56 660 81 60, 56 664 22 35
fax: 56 648 50 70, e-mail: info@marszalek.com.pl, www.marszalek.com.pl, www.marszalek.com.pl/echoswidwina/
Adres Redakcji: „Echo Świdwina”, ul. 3 Marca 25, 78-300 Świdwin, tel. 512 325 892
Druk: Drukarnia nr 2, ul. Warszawska 52, 87-148 Lysomice, tel. 56 659 98 96

Redaguje kolegium w składzie: **Elżbieta Wielgosz** (redaktor naczelna), **Iwona Nadolska-Bartosia** (z-ca redaktora naczelnego), **Karolina Targus** (redaktor prowadząca), **Krzysztof Galus** (redakcja techniczna), **Szymon Gumienik**, **Maciej Majewski**, **Paweł Jaroniak**, **Joanna Marszałek-Kawa**, **Bogumiła Pińczuk**, **Grzegorz Szczepański**